

BANKALARIN KREDİ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bankalarca verilen kredilere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri;

a) Risk grubunun belirlenmesinde banka ve ortaklıklarda yönetim kurulu üyesi ve genel müdür olarak görev yapanlar ve velâyet altında olmayan çocuklar bakımından aynı risk grubuna dahil edilecek gerçek ve tüzel kişilerin tespiti,

b) (Değişik:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾ Kredi açma yetkisinin devri, bankanın dahil olduğu risk grubu ve mensupları ile ilişkiler, kredi komitesinin oluşumu, çalışması ve karar alması,”

c) (Değişik:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾ Kredilerin izlenmesi, hesap durum belgesi alınması ve derecelendirme notu talep edilmesi,

ç) Kredilerin kredi sınırlamalarında dikkate alınma oranları,

d) Kredi sınırlamalarına tabi olmayan işlemler,

e) Kredi sınırlarının izlenmesi,

f) Aşımaların giderilmesi,

g) Katılım bankalarının finansman sağlama yöntemleri,

ğ) (Ek:RG-8/7/2021-31535) Sorunlu alacakların çözülmesi, ile ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (Değişik:RG-8/7/2021-31535)

(1) Bu Yönetmelik, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 47 nci, 48 inci, 49 uncu, 51 inci, 52 nci, 53 üncü, 54 üncü, 55 inci ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Ana ortaklık: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan ana ortaklığı,

b) Banka: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

c) Finansal kuruluş: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan finansal kuruluşu,

ç) Kanun: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununu,

d) Konsolide özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanacak konsolide özkaynağı,

e) Kontrol: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan kontrolü,

f) Kredi: Kanunun 48 inci maddesi uyarınca kredi sayılan işlemleri,

g) Kurum: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu,

ğ) Nitelikli pay: Kanunun 3 üncü maddesinde tanımlanan nitelikli payı,

h) Özkaynak: Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanacak özkaynağı,

ı) Risk grubu: Kanunun 49 uncu maddesinde tanımlanan risk grubunu,

i) 3568 sayılı Kanun: 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununu

j) (Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾ Satıcı: Bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında sayılan yöntemlere dayalı finansmana konu mal, hak ve hizmeti satan, sağlayan, üreten, kiralayan ve/veya dağıtan gerçek ya da tüzel kişiyi,

k) (Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾ Üst yönetim: 11/7/2014 tarihli ve 29057 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde tanımlanan üst yönetimi,

l) (Ek:RG-8/7/2021-31535) Sorunlu alacaklar: 22/6/2016 tarihli ve 29750 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yeniden yapılandırılmış alacak ve donuk alacak olarak kabul edilen alacakları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Aynı Risk Grubuna Dahil Edilecek Gerçek ve Tüzel Kişiler, Kredi Açma Yetkisinin Devri ve Bankanın Dâhil Olduğu Risk Grubu ve Mensupları ile İlişkiler ve Kredi Komitesi⁽⁴⁾

Aynı risk grubuna dahil edilecek gerçek ve tüzel kişiler

MADDE 4 – (Değişik:RG-8/7/2021-31535)

(1) Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrası uygulamasında bir gerçek kişi ile eşi ve çocuklarının genel müdür veya yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptıkları ortaklıkların ilgili gerçek kişinin risk grubuna dâhil edilip edilmeyeceğinin tespitinde ve Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrasının uygulamasında bankada yönetim kurulu üyesi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya başka unvanlarla istihdam edilseler dahi yetki ve görevleri itibarıyla bunlara denk veya daha üst konumlarda görev yapanlar ile bunların eş ve çocuklarının genel müdür veya yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptıkları ortaklıkların bankanın risk grubuna dahil edilip edilmeyeceğinin tespitinde;

a) Bu kişilerin görev aldıkları ortaklıklarda imtiyazlı hisseye sahip olmaları,

b) Bu kişilerin görev aldıkları ortaklıklar arasında kontrol ilişkisinin bulunması veya birinin ödeme güçlüğüne düşmesinin diğer bir veya birkaçının ödeme güçlüğüne düşmesi sonucunu doğuracak boyutta kefalet, garanti veya benzeri ilişkinin varlığı,

c) Görev alınan ortaklıklarda kontrolü elinde bulunduran gerçek kişi ortaklar ile üçüncü dereceye kadar kan veya ikinci dereceye kadar sıhri hisim derecesinde akrabalık ilişkisi bulunması,

ç) Bu kişilere, vasıf ve tecrübeleriyle mütenasip özlük hakları üzerinde bir hakkın tanınması,

hususları dikkate alınır. Bu hususların birinin ya da birkaçının varlığı halinde yönetim kurulu üyesi veya genel müdür olarak görev yapılan ortaklıklar, Kanunun 49 uncu maddesinin birinci fıkrası uygulamasında ilgili gerçek kişinin risk grubuna; Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası uygulamasında ise bankanın dahil olduğu risk grubuna dahil edilir. Bu fıkranın uygulanmasında ortaklıklar, banka şeklindeki ortaklıkları da ifade eder.

(2) Banka ve bankanın dahil olduğu risk grubu içinde yer alan ortaklıkların yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürlerinin, yalnızca bu sıfatları dolayısıyla Kanunun 49 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankanın dahil olduğu risk grubu içinde yer alması ve ilgili ortaklıklar ile birinci fıkranın (a), (c) ve (ç) bentlerinde yer verilen bir ilişkisi olmaması kaydıyla, bu kişiler hakkında, bu ortaklıklara kullanılacak kredilere ilişkin olarak 5 inci maddenin dördüncü fıkrası uygulanmaz.

Kredi açma yetkisinin devri ve bankanın dâhil olduğu risk grubu ve mensupları ile ilişkiler (Değişik başlık:RG-25/1/2019-

30666⁽³⁾

MADDE 5 –(1) Bankalarda kredi açma yetkisi esas itibarıyla yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu; kredi açma, onay verme ve diğer idari esaslara ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Yönetim kurulu kredi açma yetkisini teşkil edeceği kredi komitesine veya genel müdürlüğe devredebilir. Yönetim kurulunca kredi açılmasında veya yetki devrinde genel müdürlüğün yazılı önerisi aranır. Hesap durumu belgesi alınması zorunluluğu bulunan krediler için, genel müdürlüğün kredi açılmasına ilişkin önerilerinde, kredi talebinde bulunanların mali tahlil ve istihbarat raporlarının ekli olması zorunludur.

(2) Bir gerçek veya tüzel kişiye açılacak kredi sınırının tespitinde, yönetim kurulu, en fazla, kredi komitesine özkaynakların yüzde onu, genel müdürlüğe yüzde biri tutarıdaki kredi açma yetkisini devredebilir. Genel müdürlük kendisine devredilen kredi açma yetkisini diğer birimleri, bölge müdürlükleri veya şubeler aracılığıyla da kullanabilir.

(3) Yönetim kurulunca yetkinin, kredinin tutarı, cinsi, alınacak teminat başta olmak üzere kredi açılmasında mutaden tespiti gereken hususları içerecek şekilde kapsam ve sınırlarının açık ve ayrıntılı olarak belirlenmiş ve yazılı biçimde, kredi açılmadan önce devredilmiş olması gerekir.

(4) Kredi açma yetkisini haiz olanlar, kendileri ile eş ve velâyeti altındaki çocuklarının veya bunlarla risk grubu oluşturan diğer gerçek ve tüzel kişilerin taraf olduğu kredi işlemlerine ilişkin değerlendirme ve karar verme aşamalarında yer alamaz ve bu hususu yazılı olarak denetim komitesine bildirir.

(5) **(Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾** Bankanın dâhil olduğu risk grubu ve Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen kişiler ile yapılan;
a) Kredi işlemleri ile hizmet sözleşmeleri, mal alım satım işlemleri ve benzeri işlemler için değerlendirme, onay ve iş akış süreçleri yönetim kurulunca yazılı olarak belirlenir.

b) Yönetim Kurulunca belirlenecek önemlilik eşiği üzerindeki hizmet sözleşmeleri, mal alım-satım işlemleri, yapılan kredi işlemleri ve benzeri işlemler yönetim kurulunca onaylanır. Kurul söz konusu önemlilik eşiğine ilişkin olarak sınır koymaya yetkilidir.

c) Kredilendirme ve diğer işlemlerde aranan koşulların bu işlemlere ilişkin değerlendirme, ödeme, teminatlandırma ve zarara aktarma dâhil tüm aşamalarda piyasa koşullarından farklılık arz etmemesi gerekir.

(6) **(Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾** Beşinci fıkrada belirtilen kişilere verilecek krediler ile bunlarla gerçekleştirilecek diğer işlemlere ilişkin karar ve süreçlerde yer alan kişilerin çıkar çatışmasını engelleyecek şekilde belirlenmesi gerekir.

(7) **(Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾** Üst yönetim, kredi tahsis ve izleme birimlerinin bu maddede düzenlenen şartlara uyum konusunda azami dikkati göstermesine yönelik tüm tedbirleri almakla yükümlüdür.

(8) **(Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾** Bankanın bu madde kapsamındaki işlemlerinin gerekli şekilde tesis edilmediği ile bu işlemlerin izlenmesi ve raporlanması iç denetim birimlerince gözden geçirilir. Tespit edilen aksaklıklar, alınması tavsiye edilen tedbirler ile birlikte üst yönetime bildirilir.

Kredi komitesinin oluşumu

MADDE 6 – (1) Banka yönetim kurulunun, kredilerle ilgili olarak vereceği görevleri yapmak üzere, Kanununun 25 inci maddesine göre süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan üyeleri arasından seçeceği en az iki üye ile banka genel müdürü veya vekilinden oluşan bir kredi komitesi kurulabilir. Herhangi bir toplantıya katılmayacak kredi komitesi üyesi yerine görev yapmak üzere süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan yönetim kurulu üyeleri arasından iki yedek üye seçilir. Kredi komitesi üye ve yedeklerinin seçiminde yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte üçünün olumlu oyu aranır.

(2) Türkiye’de şube açmak suretiyle faaliyet gösteren yabancı bankalarda kredi komitesi kurulması halinde, müdürler kurulu aynı zamanda kredi komitesi görevini yürütür.

Kredi komitesinin çalışma esasları

MADDE 7 – (1) Kredi komitesi tüm üyelerin katılımı ile toplanır.

(2) Kredi komitesinin oybirliği ile verdiği kararlar doğrudan, oyçokluğu ile verdiği kararlar yönetim kurulunun onayından sonra uygulanır.

(3) Komite gündemi genel müdür veya genel müdürün bulunmaması halinde vekili tarafından tespit edilir ve diğer üyelere duyurulur. Kredi komitesince kredi açılmasında genel müdürlüğün yazılı önerisi aranır. Hesap durumu belgesi alınması zorunluluğu bulunan kredilere ilişkin yapılacak önerilerde, kredi talebinde bulunanların mali tahlil ve istihbarat raporlarının ekli olması zorunludur.

(4) Yönetim kurulu, kredi komitesinin faaliyetlerini denetlemekle yükümlüdür. Yönetim kurulu üyelerinden her biri, kredi komitesinden, komitenin faaliyetleri hakkında her türlü bilgiyi istemeye ve gerekli göreceği her türlü kontrolü yapmaya yetkilidir.

(5) Kredi komitesi kararları karar defterine kaydedilir. Kredi komitesi karar defteri, yönetim kurulu karar defterinin tabi olduğu usul ve esasa göre tutulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hesap Durumu Belgesi ve Kredi Derecelendirme Notu⁽⁵⁾

Hesap durumu belgesi alınması ve kredi derecelendirme notu talep edilmesi (Değişik başlık:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾

MADDE 8 – (1) Bankaların kullanacakları krediler için, aşağıda sayılan işlemler hariç, hesap durumu belgesi almaları zorunludur.

a) **(Değişik:RG-19/2/2019-30691)** İki milyon Türk Lirasını geçmeyen işlemler.

b) Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştirakleri hariç olmak üzere, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, bunlara bağlı kuruluşlar ve mahalli idareler ile yapılan işlemler,

c) Yabancı ülkelerin merkezi idareleri, merkez bankaları ile veya bunlarca çıkarılan veya ödemesi garanti edilen bono ve tahviller karşılığı yapılan işlemler,

ç) Karşılığı nakit, nakit benzeri kıymet ve hesaplar ile kıymetli maden olan işlemler,

d) Hazine, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono ve tahviller karşılığı yapılan işlemler,

e) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ile ya da bu banka nezdindeki piyasalarda yapılan işlemler,

f) Menkul kıymet borsalarından veya ikinci el piyasadan çok kısa vadeli fon fazlalarını değerlendirmek gayesiyle edinilen alım-satım amaçlı menkul kıymetler,

g) Teşkilatlanmış borsalardan alınan veya alacaklardan dolayı elde edilen hisse senetleri,

ğ) Yurt içi bankaların kendi aralarındaki vadesiz veya vadesi üç ayı aşmayan işlemler ile bu bankaların mukabil kefaletine dayanılarak verilecek teminat ve garantiler,

h) Kanununun 54 üncü maddesinin kredilerin dikkate alınma oranlarına ilişkin altıncı fıkrası nazara alınarak yapılacak hesaplamalara göre banka nezdindeki toplam kredi riski beş milyon ABD Dolarını aşmayan ve ek-1’de asgari ikinci sınıf olarak tasnif edilen derecelendirme notlarını haiz banka ya da finansal kuruluşlarla yapılan işlemler ile bunların kefaletine dayanılarak verilecek gayrinakdi krediler.

(2) **(Değişik:RG-12/11/2009-27404)** Tüketici kredileri hariç olmak üzere, kredi ilişkisinin devam ettiği süre boyunca her yıl hesap dönemini izleyen altı ay içinde hesap durumu belgesi alınır.

(3) **(Ek:RG-25/1/2019-30666)⁽³⁾** Kurulca kapsamı belirlenecek krediler için 17/4/2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan

Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş bir kuruluşun verdiği kredi derecelendirme notunun alınması zorunludur.

Hesap durumu olarak kabul edilecek belgeler

MADDE 9 – (Değişik:RG-19/2/2019-30691)

(1) Bankalar 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca hesap durumu belgesi olarak,
a) 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili düzenlemeler uyarınca bağımsız denetime tabi şirketlerin, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarına uygun şekilde hazırlanmış ve bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları,

b) (a) bendi dışında kalanlar için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve ilgili düzenlemeleri uyarınca düzenlenecek finansal tabloları, yurtdışında yerleşik kişilerin ise tabi oldukları yabancı mevzuat uyarınca düzenleyecekleri uluslararası standartlara uygun dipnotlarını da içeren bilanço ile kâr ve zarar cetvelleri ile bunlara ek mali tabloları kabul ederler. Ortaklık payları için hesap durumu belgesi alınmaz. Halka arz yoluyla ihraç olunacak menkul kıymetlere yapılacak yatırımlarda bu belgeler yerine tasarruf sahipleri için yayımlanan sirkülerin muhafazası yeterlidir.

(2) Bilanço esasına göre defter tutmayan gerçek kişilere verilecek ihtisas kredileri için Kurumdan izin almak kaydıyla, bu kişilerin faaliyetlerinin niteliğine uygun olarak düzenlenecek hesap durumu belgeleri alınabilir.

(3) Ticari kredi niteliği taşımayan işlemler için gerçek kişilerden Ek-2’de yer alan örneğe uygun olarak alınacak hesap durumu belgesinin ekinde kişinin kimliği ve gelirini gösterir belgeler alınır.

(4) Türkiye’de yerleşiklerden alınacak hesap durumu belgelerinin yetkili ve sorumlu şahıslarca imza edilmiş olması, ayrıca Kanununun 54 üncü maddesinin kredilerin dikkate alınma oranlarına ilişkin altıncı fıkrası nazara alınarak yapılacak hesaplamalara göre banka nezdindeki toplam kredi riskleri beş yüz bin ABD Dolarını aşan yurt dışında yerleşik kişilerden, kredi notları Ek-1’de asgari ikinci sınıf olarak tasnif edilenlerden daha düşük olanlardan alınacak finansal tabloların ilgili ülkelerin mevzuatına göre yetkilendirilen veya uluslararası düzeyde faaliyet gösteren bağımsız denetim firmalarınınca denetlenmiş olması şarttır. Bağımsız denetim raporlarının kredi ilişkisinin devam ettiği sürece her yıl hesap dönemini izleyen altı ay içinde alınmasına devam olunur.

Hesap durumu belgelerinin denetlenmesi

MADDE 10 – (Değişik:RG-19/2/2019-30691)

(1) Sermayesinin yarısından fazlasına merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanun kapsamına alınan kuruluşların sahip olduğu kurum ve ortaklıklar, bankalar ve 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili düzenlemeler uyarınca bağımsız denetime tabi şirketler dışında kalan müşterilere bankaların tahsis edecekleri kredilerin iki milyon Türk Lirasını geçmesi halinde, alınacak hesap durumu belgelerinin mevzuat hükümlerine, Türkiye’de uygulanan muhasebe ilkeleri ile muhasebe standartlarına uygunluğunun 3568 sayılı Kanuna göre ruhsat almış denetim yetkisine sahip meslek mensupları tarafından denetlenmesi şarttır.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca yapılacak denetimlerde uyulacak esaslar ve kapsam hakkında, 3568 sayılı Kanun gereği uygulanan çalışma usul ve esaslarındaki denetim ile ilgili hükümler uygulanır.

Hesap durumu belgelerinin denetimi, denetim raporu ve diğer hususlar

MADDE 11 – (1) (Değişik:RG-19/2/2019-30691)

10 uncu madde uyarınca yapılacak denetim işlemi Ek-3’te yer alan esaslara uygun raporun düzenlenmesinin ardından bilanço ve kâr ve zarar cetveline bu belgenin mevzuata, Türkiye’de uygulanan muhasebe ilkelerine ve muhasebe standartlarına uygun olarak düzenlendiğine dair şerh verilmek suretiyle yapılır. Söz konusu şerhin altı meslek mensubu tarafından isim ve unvanı yazılarak imzalanır.

(2) Bilanço ve kâr ve zarar cetveli Türkiye’de uygulanan muhasebe ilkelerine ve muhasebe standartlarına uygun olarak düzenlenmediği takdirde, denetim raporu 3568 sayılı Kanunun uygulama hükümlerine göre şartlı olabilir.

(3) Denetim yapacak meslek mensuplarının Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından yayımlanacak çalışanlar listesinde yer almaları gerekir.

(4) Bu Yönetmelikte düzenlenmeyen denetime ilişkin diğer hususlarda 3568 sayılı Kanun ve bu Kanuna ilişkin mevzuat hükümleri uygulanır.

Bankalarca alınması zorunlu olan ilave belgeler

MADDE 11/A – (Ek:RG-19/2/2019-30691) (Değişik:RG-8/7/2021-31535)

(1) Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre, bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dahil Kurulca belirlenecek tutarın üzerinde olan, ayrıca merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve bunlara bağlı kuruluşlar, mahalli idareler ile bankalar ve finansal kuruluşlar dışında kalan ve kredileri Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca canlı alacak olarak izlenen müşterilerinden, kredi tahsis aşamasında;

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunanlardan konsolide, konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunmayanlardan konsolide olmayan, aynı standartlara uygun olarak hazırlanıp Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınınca denetlenmiş en güncel finansal tablolarının ve bağımsız denetim raporlarının,

b) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarında tanımlandığı şekilde başka bir işletmenin bağlı ortaklığı olanlardan, söz konusu standartlardaki tanımlamalara uyan ana ortaklıklarının Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınınca denetlenmiş en güncel konsolide finansal tablolarının ve bağımsız denetim raporlarının,

c) Başka işletmelerin tek başına kontrolünde olmayan ancak müşterek kontrol edilen bir işletme olanlardan, müşterek kontrol eden işletmelerin her birinin Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde hazırlanmış ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınınca denetlenmiş en güncel haliyle varsa konsolide, yoksa konsolide olmayan finansal tablolarının ve bağımsız denetim raporlarının,

ç) (a) ile (c) bentlerinde belirtilen finansal tablolarda yer verilen bilgilerden hareketle hazırlanacak ve bağımsız denetim kuruluşunun güvence raporunu içeren Ek-4’te verilen analiz tablosunun,

d) Sermaye Piyasası Kurulu tarafından 3/1/2014 tarihli ve 28871 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)’ne tabi anonim ortaklıklardan, anılan Tebliğde yer verilen kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporunun,

bankalarca alınması zorunludur.

(2) Bu madde hükümleri uyarınca bankalarca alınması zorunlu tutulan finansal tablolar, yurt dışında yerleşik kredi müşterileri bakımından, tabi oldukları yabancı mevzuat uyarınca düzenleyecekleri uluslararası standartlara uygun dipnotlarını da içeren bilanço ile kâr ve zarar cetvelleri ile bunlara ek finansal tabloları ifade eder. Yurt dışında yerleşik kredi müşterileri açısından birinci fıkranın (d) bendi uygulanmaz.

(3) Birinci fıkrada sayılan finansal tabloların, Ek-4’te verilen analiz tablosunun ve kurumsal yönetim ilkeleri uyum raporunun, kredi ilişkisinin devam ettiği sürece her yıl hesap dönemini izleyen altı ay içinde alınmasına devam olunur.

(4) Birinci fıkraya kapsamına ilk defa giren müşterilere, birinci fıkranın (a) ile (ç) bentlerinde belirtilen belgelere ilişkin bağımsız denetim sürecinin başlatıldığı belgelenmesi kaydıyla kredi tahsisi yapılabilir.

Sektörel ve mali analiz raporları

MADDE 11/B – (Ek:RG-19/2/2019-30691)

(1) 23/2/2016 tarihli ve 29633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sistemik Önemli Bankalar Hakkında Yönetmelik uyarınca belirlenen sistemik önemli bankalar,

- a) Maruz kaldıkları kredi riskinin en yoğun olduğu sektörlerden, bireysel krediler hariç ilk 5 sektörü belirlemek suretiyle yıllık bazda hazırlayacakları analiz raporlarını,
- b) Kanunun 49 uncu maddesinde belirtilen risk grubu tanımına göre yıl sonları itibarıyla en büyük 50 risk grubu için yıllık bazda hazırlayacakları konsolide mali tahlil ve istihbarat raporlarını denetime hazır halde bünyelerinde saklamak zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**Kredi Sınırlarında Dikkate Alınma Oranları, Kredi Sınırlarının Konsolide Esasa Göre Hesaplanması, Kredi Sınırlamalarına Tabi Olmayan İşlemler****Gayrinakdi krediler, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ve benzeri diğer sözleşmeler ile ortaklık paylarının dikkate alınması**

MADDE 12 –(1) Kanunun 48 inci maddesinde sayılan işlemler ve bu işlemlere ilişkin olarak bankalar tarafından kabul edilen aval, garanti ve kefaletler kredi sınırlamalarına dahil edilir.

(2) Kredi sınırlarının uygulamasında;

a) Nakit temini amacıyla verilen teminat mektupları, kabul kredileri, menkul kıymet ihracında satın alma garantileri, kredi kartları harcama limiti ile çekler için ödeme taahhütleri yüzde yüz oranında,

b) **(Değişik:RG-12/11/2008-27052)** Yurt dışı müteahhitlik hizmetlerine yönelik olarak verilen teminat mektupları ile Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.’nin katıldığı konsorsiyumlar şeklinde yurt dışı kuruluşlara verilecek teminat mektupları ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. tarafından düzenlenecek avans ve kesin teminat mektuplarına ilişkin olarak bankaların verecekleri kontrgarantiler yüzde kırk oranında, bu kapsamda verilecek teminat mektubu ve kontrgarantilerin, her bankanın riskin en az % 15’ini üstlenmesi ve katılan banka sayısının üçten az olmaması şartıyla oluşturulacak konsorsiyum tarafından verilmesi durumunda ise yüzde yirmi oranında,

c) Türkiye’de faaliyette bulunan bankalarca ihraç olunan veya ödemesi garanti edilen menkul kıymetler karşılığında veya bu bankaların mukabil kefaletlerine dayanılarak verilen gayrinakdi krediler yüzde yirmibeş oranında,

ç) Diğer gayrinakdi krediler yüzde elli oranında,

d) Birinci fıkrada kapsamındaki aval, garanti ve kefaletler Kanunun 54 üncü maddesinin dördüncü fıkrası hükmünde yer alan sekiz kat sınırların hesabı hariç olmak üzere, aval veya garanti verilen ya da kefil olunan kredinin dikkate alınma oranı ile aynı oranda dikkate alınır.

(3) Kanunun 54 üncü maddesinde belirlenen kredi sınırlarının uygulamasında;

a) Döviz, faiz oranı ve altına dayalı vadeli, futures ve swap alım satım sözleşmeleri ile satın alınan alım ve satım opsiyonlarının nominal değerlerinin, sözleşmelerin başlangıç vadelerine göre, aşağıda yer alan tabloda belirtilen oranlarla çarpılması,

BAŞLANGIÇ VADESİ (Sözleşme Üzerindeki Vade)	Faiz Oranına İlişkin Sözleşmeler (%)	Döviz Kuruna ve Altına İlişkin Sözleşmeler (%)
İki Haftaya Kadar Vadeli	0	0
Bir Yıl ve Daha Az Vadeli	0,5	2
Bir Yıldan İki Yıla Kadar	1	5
İki Yıl ve İki Yıldan Sonraki Her İlave Yıl İçin	1	3

b) Hisse senedine, altın dışındaki kıymetli madenlere ve diğer ürünlere dayalı vadeli, futures, swap alım satım sözleşmeleri ile satın alınan alım satım opsiyonlarına ilişkin sözleşmelerin pozitif rayıç değerleri ile, nominal değerlerinin kalan vadelerine göre aşağıda yer alan tabloda belirtilen oranlarla çarpılmasından elde edilen tutarların toplanması

VADEYE KALAN SÜRE (Sözleşme Üzerindeki Vade)	Hisse Senedine İlişkin Sözleşmeler (%)	Altın Dışındaki Kıymetli Madenlere İlişkin Sözleşmeler (%)	Diğer Varlıklara İlişkin Sözleşmeler (%)
Vadesine Bir Yıl veya Daha Az Kalmış Olanlar	6	7	10
Vadesine Bir Yıldan Fazla, Beş Yıldan Az Kalmış Olanlar	8	7	12
Vadesine Beş Yıl ve Daha Fazla Kalmış Olanlar	10	8	15

suretiyle dikkate alınır.

(4) Kanunun 54 üncü ve 56 ncı maddesi uyarınca belirlenen sınırlamalarda ortaklık payları maliyet bedelleri üzerinden dikkate alınır. Alım satım amacıyla elde tutulan ve elde tutma süresi beş iş gününü aşmayan hisse senetleri dikkate alınmaz.

(5) **(Değişik:RG-11/7/2013-28704)** Türkiye’de faaliyette bulunan bankalarca, bu bankaların yabancı ülkelerde bankacılık faaliyetlerinde bulunan ortaklıklardan konsolide edilmeyenlerin yükümlülüklerine karşılık, yabancı ülkelerin yetkili mercilerine ilgili ülke mevzuatı gereğince verilen sınırsız garanti niteliğini taşıyan taahhütler yüzde otuz oranında dikkate alınır ve kredi sınırlarının hesaplanmasında esas alınacak tutar, ortaklığın yükümlülüklerinden, ortaklık tarafından bankaya verilen krediler ile ortaklığın ilgili ülke mevzuatına göre hesapladığı ana sermayenin indirilmesiyle bulunur.

(6) Yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile ilgili işlemlerin dikkate alınma oranları hakkında 14 üncü madde hükümleri saklıdır.

Konut, taşıt ve tüketici kredilerine ilişkin sınırlamalar**MADDE 12/A – (Ek:RG-31/12/2013-28868) (1)**

(1) **(Değişik:RG-25/1/2019-30666)** Tüketicilere, konut edinmeleri amacıyla kullanılacak kredilerde ve taşıt kredileri hariç konut teminatlı

kredilerde, kredi tutarının teminat olarak alınan konutun değerine oranı yüzde sekseni aşamaz. Bu oran, 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu ile alt düzenlemelerine istinaden düzenlenen Enerji Kimlik Belgesi bulunan; enerji performansı A sınıfı olan konutlar için yüzde doksanı, enerji performansı B sınıfı olan konutlar için yüzde seksen beşi aşamaz. Sınırlamaya konu krediler için teminat olarak alınan gayrimenkullerin değerlemesinin Kurul veya Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş değerlendirme şirketlerine yapılması ve sınırlamada bu değerlerin kullanılması zorunludur.

(2) **(Değişik:RG-25/1/2019-30666)** Tüketicilere, binek araç edinimi amacıyla kullanılacak taşıt kredilerinde ve taşıt teminatl kredilerde veya yapılacak finansal kiralama işlemlerinde, kredi tutarının taşıtın değerine oranı taşıtın nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirası ve altında olanlar için yüzde yetmiş aşamaz. Bu oran, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirasını aşan binek araçlarda, bedelin yüz yirmi bin Türk Lirasına kadar olan kısmı için yüzde yetmiş, yüz yirmi bin Türk Lirasının üstünde olan kısım için yüzde elli olarak uygulanır. İkinci el binek araçlarda taşıtın değerinin tespitinde kasko değeri esas alınır.

(3) **(Değişik:RG-14/1/2020-31008)** Konut edinimleri ve konut tadilatı kapsamında konutun 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 684 üncü maddesinde düzenlenen bütünleyici parçası niteliğini haiz olacak şekilde mal veya hizmet alımı amacıyla tüketicilere kullanılan krediler, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, diğer gayrimenkul alımı amaçlı krediler, eğitim ve öğrenim ücretinin finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçların finansmanı amacıyla doğrudan ilgili kurum veya kuruluşun hesabına ödeme yapılmak şartıyla kullanılan krediler ile bu kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler hariç olmak üzere, tüketici kredilerinin vadesi altmış ayı, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirası ve altında olan taşıt alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesi altmış ayı, nihai fatura değeri yüz yirmi bin Türk Lirasının üzerinde olan taşıt alımı amacıyla kullanılan krediler ile taşıt teminatl kredilerin vadesi kırk sekiz ayı, bilgisayar alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesi on iki ayı, tablet alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesi altı ayı, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasına kadar olan cep telefonu alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesi on iki ayı, fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu alımı amacıyla kullanılan kredilerin vadesi üç ayı aşamaz. Bu kredilerin yeniden yapılandırılmasında aynı vadeler uygulanır.

(4) Bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki sınırlamalar, bu maddenin yayımı tarihinden önce kullanılan krediler ile bu kredilerin yeniden yapılandırılması halinde uygulanmaz.

(5) Bu maddede belirtilen sınırların aşılması halinde aşan kredi tutarı, birinci fıkraya konu krediler için teminat olarak alınan gayrimenkullerin değerlemesinin Kurul veya Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş değerlendirme şirketlerine yapılmaması halinde ise kredi tutarının tamamı bankaların özkaynaklarının hesaplanmasında sermayeden indirilen değer olarak dikkate alınır.

(6) **(Ek:RG-14/1/2020-31008)** Kurul, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşünü alarak, bu maddede yer alan sınırlamaları değiştirmeye veya bu konuda ilave sınırlamalar getirmeye yetkilidir.

Kredi sınırlarının konsolide esasa göre hesaplanması

MADDE 13 –(1) Kanun uyarınca yürürlüğe konulan düzenlemelere göre ana ortaklıklara Kanunun 54 üncü maddesinde yer alan kredi sınırları bu maddede yer alan usule göre konsolide esasa göre hesaplanır ve uygulanır.

(2) Konsolide kredi sınırları, ana ortaklık ile konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşlar topluluğuna dahil her ortaklığın bilanço ve bilanço dışı hesaplarında yer alan krediler ve Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan konsolide özkaynak tutarı dikkate alınarak, konsolide mali tabloların hazırlandığı dönemler itibarıyla hesaplanır. Konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşların aktöring alacakları ile çeşitli ikrazlarına ve vermiş oldukları ödünçlere ilişkin kalemler nakdi kredi niteliğindedir.

(3) Bir risk grubuna kullanılabilir kredi sınırının konsolide esasa göre hesaplanmasında, risk grubu tanımı kapsamındaki gerçek ve tüzel kişilerin, konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşlar topluluğuna dahil tüm ortaklıklara olan ve ikinci fıkrada belirtilen nitelikteki tüm borç ve yükümlülükleri dikkate alınır.

(4) Bir risk grubuna kullanılabilir kredi sınırının konsolide esasa göre hesaplanmasında, risk grubu tanımı, ana ortaklık ve konsolidasyona tabi tutulan finansal kuruluşlar topluluğuna dahil her bir ortaklık dikkate alınmak suretiyle, “finansal kuruluşlar topluluğunun da dahil olduğu risk grubu” şeklinde uygulanır.

(5) Kanunun 54 üncü maddesinde yer alan kredi sınırları, konsolide olmayan esasa göre de hesaplanır ve uygulanır.

(6) Kanun hükümlerinin uygulanmasında aşım tutarı olarak, konsolide ve konsolide olmayan esasa göre hesaplanan sınırlardan hangisinde aşım varsa o tutar, her ikisinde birden aşım varsa yüksek olan tutar dikkate alınır.

(7) 12 nci ve 14 üncü maddelerde belirlenen dikkate alınma oranları ile sınırlamalara tabi olmayacak işlemlere ilişkin hükümler saklıdır.

Yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile ilgili işlemlerin dikkate alınma oranları

MADDE 14 – (1) Kanunun kredi sınırlarının uygulanmasında;

1) Yüzde sıfır oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler ile bunlarca ihraç edilen menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Avrupa Merkez Bankasına açılacak krediler ile bu bankaca ihraç edilecek menkul kıymetler veya verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler.

2) Yüzde yirmi oranında dikkate alınacak işlemler;

a) “Çok Tarafli Banka ve Mali Kurumlar”ın menkul kıymet ihracı veya diğer formlardaki borçlanmalarından ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara yapılacak katılımlar ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

c) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarının kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetlerden, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlar karşılığında kullanılacak krediler.

3) Yüzde elli oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler ile bunlarca ihraç edilen menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Merkezleri yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

c) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

ç) Ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarının kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetlerden, ek-1’de ikinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlar karşılığında kullanılacak krediler.

4) Yüzde seksen oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Ek-1’de üçüncü sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerin merkezi yönetimleri ve merkez bankalarına açılacak krediler ile bunlarca ihraç edilen menkul kıymetler veya verilen diğer garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Merkezleri yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarının kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetlerden, ek-1’de birinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlar karşılığında kullanılacak krediler,

c) Merkezleri yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1'de ikinci sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler,

ç) Ek-1'de birinci sınıf olarak tasnif edilen ülke notlarını haiz yabancı ülkelerde bulunan kredi kurumlarından, ek-1'de üçüncü sınıf olarak tasnif edilen kredi notlarını haiz olanlara kullanılacak krediler ile bunlarca verilecek garantiler karşılığında kullanılacak krediler.

5) Yüzde yüzelli oranında dikkate alınacak işlemler;

a) Mali tabloları kredi kullandıran banka ile tam konsolidasyon yöntemine göre konsolide edilenler hariç olmak üzere, merkezleri kıyı bankacılığı bölgelerinde bulunan her türlü banka kredi kurumu ve finansal kuruluşu kullanılacak krediler ile bu kurum ve kuruluşlar tarafından ihraç olunan menkul kıymetler, verilecek garantiler veya bunların kefaletiyle ihraç olunan menkul kıymetler karşılığında kullanılacak krediler,

b) Yabancı banka, kredi kurumu ve finansal kuruluşlara kullandırılan nakdi kredilerden geri ödenmeleri vade dışında şartlara bağlanmış olanlar ile belirli gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandırılmak veya kullanılacak kredilerin teminatını teşkil etmek üzere verilenler,

c) Karşılıklı işlemler.

(2) İlk fıkrada belirtilenler dışında kalan işlemler yüzde yüz oranında dikkate alınır.

(3) Bu madde kapsamındaki gayrinakdi krediler ile vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler, 12 nci maddede belirtilen dikkate alınma oranları uygulandıktan sonra bu maddede yer alan oranlara göre ayrıca ağırlıklandırılır.

(4) Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşlarınca verilen notların düşürülmesi veya geri çekilmesi nedeniyle kredi sınırlarında aşım ortaya çıkması ve aşımın vadesiz kredi kullandıranlarının geri çekilmesi ile giderilememesi halinde, vadeli krediler, ilave hiçbir kullandırmada veya vade yenilemesinde bulunulmaması kaydıyla, menkul kıymet, mevduat ve diğer kredi hesaplarının vadeleri sonuna kadar idame ettirilebilir.

(5) Aynı ülke, borçlu, borçlanma, menkul kıymet veya banka hakkında bir veya birden fazla uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu tarafından verilen notlar arasında ek-1'de yer alan tasnifler bakımından sınıf farkı doğması halinde notlardan düşük olanı esas alınır.

(6) Bankalar bu madde hükümlerinden yararlanan işlemleri ile ilgili sıhhatleri hususunda şüphe bulunmayan her türlü bilgiyi ve belgeyi temin, takip ve muhafaza ile yükümlüdürler. İşlemlerinin bu maddede belirlenen imtiyazlı oranlardan yararlanmaya ehil olduğunu ispatlama mükellefiyeti bankalara aittir.

Merkezi yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin merkezleri ve yurt dışında kurulu diğer şubeler ile yaptıkları işlemler

MADDE 15 – (1) Merkezi yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin, merkezlerine ve yurt dışında kurulu diğer şubelere yaptıkları tevdiat Kanununun 48 inci maddesinin birinci fıkrası kapsamında kredi olarak sayılır ve Kanununun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "bankanın dahil olduğu risk grubu" hesaplamasına dahil edilir.

(2) Bu madde uygulamasında, yapılan tevdiatın vadesinden kısa olmamak kaydıyla, merkez ve yurt dışında kurulu diğer şubelerden sağlanan fonlar, Kanununun 55 inci maddesi kapsamında nakit karşılık olarak değerlendirilir.

Kredi sınırlamalarına tabi olmayan işlemler

MADDE 16 – (1) Kanununun 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi uyarınca aşağıdaki işlemler de Kanununun 54 üncü maddesinde yer alan kredi sınırlamalarına tabi tutulmaz:

a) Teminat ya da rehin olarak veya belirli bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandırılmak amacıyla verilenler hariç olmak üzere, bankaların birbirlerine verdikleri, vadesiz ve temdite konu olmamış üç aya kadar vadeli krediler,

b) Türkiye Bankalar Birliğince Türk Lirası Referans Faiz Oranının (TRLIBOR) tespit edilmesine yönelik olarak oluşturulan piyasalarda yapılan işlemlerden vadesiz ve temdite konu olmamış altı aya kadar vadeli olanlar,

c) (Değişik:RG-25/1/2019-30666) Sermayesinin çoğunluğu ayrı ayrı veya birlikte Hazineye, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketine ve merkezi yönetim kapsamındaki diğer kamu idarelerine ait bankalara kullandırılan krediler,

ç) 15 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında merkezi yurt dışında kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinin, merkezleri ve yurt dışında kurulu diğer şubeleri ile borç-alacak kayıtlarının mutabakatsızlığından kaynaklanan günlük farklar,

d) (Ek:RG-02/02/2007-26422) Konsolide edilen bankalar ve finansal kuruluşlardaki ortaklık payları.

e) (Ek:RG-30/7/2010-27657) (Değişik:RG-8/7/2021-31535)28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanununun geçici 20 nci maddesi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından verilen destek kapsamında sağlanan kefaletler karşılığı kullandırılan krediler ile anılan Kanun uyarınca verilen Hazine geri ödeme garantisini haiz nakdi kredilerin teminine yönelik kamu iktisadi teşebbüslerine kullandırılan gayrinakdi krediler,

f) (Ek:RG-30/7/2010-27657) Krediyi kullandıran banka tarafından menkul kıymet şeklinde ihraç edilen borçlanma senetleri karşılığı yapılan işlemler.

g) (Ek:RG-11/7/2013-28704) Türkiye'de faaliyette bulunan bankalarca, bu bankaların yabancı ülkelerde bankacılık faaliyetlerinde bulunan konsolide ettikleri ortaklıklarının yükümlülüklerine karşılık, yabancı ülkelerin yetkili mercilerine ilgili ülke mevzuatı gereğince verilen sınırsız garanti niteliğini taşıyan taahhütler.

(2) (Ek:RG-25/1/2019-30666) Kanununun 55 inci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi uyarınca, bankanın dâhil olduğu risk grubuna kullandırılan kredilerin hesabında 19 uncu maddede belirtilen finansman ortaklıkları dikkate alınmaz.

Kredi sınırlarının izlenmesi

MADDE 17 –(1) Bankalarca kredi sınırlarının hesabında, banka bakımından nihai riskin kimden doğduğu ve yükümlülüğünün kime ait olduğu dikkate alınarak krediyi fiilen kullanan kişiler ile kredi açılan kişilerin farklı olabileceği ya da birden fazla kişiye kredi açılmış sayılabileceği hususlarının göz önünde bulundurulması ve bireysel kredi sınırlarının her bir gerçek veya tüzel kişi bazında ayrı ayrı izlenmesi gerekir.

Aşımın giderilmesi

MADDE 18 – (1) Kredi sınırlarının hesaplamasında, Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanan son dönem özkaynaklar ile konsolide özkaynakları dikkate alınır. Özkaynak ve konsolide özkaynaklarda olabilecek düşüşler nedeniyle Kanununun 54 ve 56 ncı maddelerinde yer alan sınırlamaların hesabında aşım oluşması halinde, sözkonusu aşımın, özkaynak veya konsolide özkaynakların oluşan aşımını giderecek tutarda artırılması veya aşımın neden olan işlemlerin azaltılması suretiyle, özkaynak veya konsolide özkaynak hesaplama dönemini izleyen yedi aylık süre içinde giderilmesi zorunludur. Özkaynak veya konsolide özkaynak artışının sermaye artırımını yoluyla sağlanması halinde, artırılan bedelden özkaynak veya konsolide özkaynağın eksik kısmına eşit olan tutarın bu yedi aylık sürede nakden tahsil edilmesi şarttır. Oluşan aşımın, özkaynak ve konsolide özkaynak artışı gerektirmesi halinde, artırım, en yüksek artış tutarını gerektiren özkaynak dikkate alınarak gerçekleştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM⁽⁷⁾

(Ek bölüm:RG-8/7/2021-31535)

Sorunlu Alacakların Çözümlemesi

Sorunlu alacakların çözümlemesi

MADDE 18/A – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) Sorunlu alacakların çözümlemesi, bankaların sorunlu alacaklarının yönetim ve azaltım faaliyetlerini kapsar.

(2) Brüt donuk alacak tutarının sektörün toplam brüt donuk alacak tutarına oranı binde beş veya üzerinde olan bankalarca, sorunlu alacakların yönetimi ve makul bir süre içinde azaltılması amacıyla sorunlu alacak stratejisi ve çözümleme birimleri oluşturulur. Söz konusu oranın hesaplanmasında bir önceki yıl sonu verisi kullanılır.

(3) Brüt donuk alacak tutarının sektörün toplam brüt donuk alacak tutarına oranı binde beşin altında olsa dahi, belirli bir coğrafi bölgede, belirli bir sektöre ya da ilişkili müşterilere kullandırılan kredilerden oluşan bir portföyün bankaların donuk alacakları içinde önemli bir payının olması durumunda, Kurum bu bankalardan sorunlu alacak stratejisi oluşturmasını ve çözümleme birimlerinin kurulmasını isteyebilir.

(4) Yapılacak denetimler ve değerlendirmeler neticesinde bankaların sorunlu alacaklarında ya da alacaklardan dolayı edinilen varlıklarında yüksek ya da artan düzeyde artış, hızlı kredi büyümesi veya düşük karşılık ayırma oranları gibi kredi riskinde artışa işaret eden durumların tespit edilmesi halinde, Kurum bu bankalardan da sorunlu alacak stratejisi oluşturmasını ve çözümleme birimleri kurulmasını isteyebilir.

(5) Yönetim kurulu; sorunlu alacakların çözülmesine ilişkin politikaları oluşturmak, bunların uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak ve gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

Sorunlu alacak stratejisi ve operasyonel plan

MADDE 18/B – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) 18/A maddesi kapsamına giren bankalarca hazırlanacak sorunlu alacak stratejisinin üç yıllık bir zaman dilimini öngörmesi ve asgari olarak, sorunlu alacakların çözülmesine ve alacaklardan dolayı edinilen varlıkların yönetilmesine ilişkin takvime bağlı niceliksel hedefleri içermesi ve buna yönelik bir operasyonel plan ile desteklenmesi gerekir.

(2) Bankalarca sorunlu alacak stratejisinde yer alan hedeflere ulaşmaya yönelik her yıl bir öz değerlendirme yapılarak, sonuçları yönetim kuruluna bildirilir.

(3) Bankaların sorunlu alacak stratejileri ile operasyonel planları yönetim kurullarınca onaylanarak, her yıl Eylül ayının sonuna kadar Kuruma gönderilir.

(4) Bankalarca ayrıca, sorunlu alacak stratejileri ve operasyonel planlar kapsamındaki gerçekleştirmeler, hedefler ve tespit edilen sapmalar ile bunlar için uygulanacak iyileştirici aksiyonlar da sorunlu alacak stratejileri ve operasyonel planlar ile birlikte her yıl Eylül ayının sonuna kadar Kuruma gönderilir.

(5) İhtiyaç duyulması halinde, Kurum üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen gönderim tarihini değiştirebilir.

Çözümleme birimleri

MADDE 18/C – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) 18/A maddesi kapsamına giren bankalarca, olası bir çıkar çatışmasının önüne geçilmesini teminen kredi tahsis birimlerinden bağımsız bir fonksiyon olarak ayrı çözümleme birimleri oluşturulur.

(2) Sorunlu alacak stratejisi kapsamında sorunlu alacakların çözülmesine ilişkin faaliyetler çözümleme birimleri tarafından gerçekleştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri

MADDE 19 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-25/1/2019-30666)⁽⁶⁾

(1) Katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri aşağıda belirtilmiştir.

a) **(Değişik:RG-8/7/2021-31535)** Satım yöntemleri: Finansman sağlama amacıyla müşterinin ihtiyaç duyduğu her türlü maddi ve gayri maddi mallar ile hakların, bedeli satıcıya ödenerek tedarik edilmesi işlemidir. Satım yöntemleri; kâr beyanı ile satım (murabaha), kârsız satım (tebliği), pazarlık usulüyle satım (müsaveme), peşin ödemeli satım (selem), açık hesaplı satım (isticrar), kâr beyanı ile emtia satımı (teverruk) ve eser sözleşmesi (istisna) türlerinden oluşur.

b) **(Değişik:RG-8/7/2021-31535)** Kiralama yöntemleri: Finansman sağlama amacıyla, tüketilmeden kullanılabilen bir varlığın menfaatinin devri veya bir hizmetin sunulması işlemidir. Kiralama yöntemleri; adi kiralama, finansal kiralama, faaliyet kiralaması, ürün kiralaması, işgücü kiralaması ve hizmet kiralaması türlerinden oluşur.

c) Ortaklık yöntemleri: Gerçek veya tüzel kişilerin tüm faaliyetlerinden, belirli bir faaliyetinden veya belirli bir malın mülkiyetinin edinilmesinden doğacak kâr ve zarara katılmak üzere finansman sağlama amacıyla müşterilerle ortaklık kurulması işlemidir. Ortaklık yöntemleri; emek-sermaye ortaklığı (mudarebe), kâr-zarar ortaklığı (müşareke), yatırım ortaklığı (girişim sermayesi), mülkiyet ortaklığı, zirai ortaklıklar türlerinden oluşur.

ç) Vekâlet yöntemleri: Müşteri ile imzalanan vekâlet sözleşmesi kapsamında kârın tamamı veya önceden belirlenmiş belirli bir kısmı ile zararı bankaya ait olmak üzere, gelir getirici bir faaliyeti için finansman sağlama amacıyla müşterinin vekil olarak yetkilendirilmesi işlemidir. Vekâlet yöntemleri, adi vekâlet ve yatırım vekâleti türlerinden oluşur.

d) Diğer yöntemler: Karşılıksız ödünç (karz-ı hasen), kefalet, garanti, vaat, ödül vaadi (cuâle) türleri ile Kurulca belirlenecek diğer yöntemlerden oluşur.

(2) Birinci fıkrada sayılan yöntemlere ve bu yöntemlere ilişkin belirlenecek standartlara dayalı hukuki ilişkiler münhasıran finansman sağlama amacıyla kurulur.

(3) Katılım bankaları, gelir elde etme amaçlı olarak müşterilerine nakit finansman sağlayamazlar.

(4) Satım yöntemlerine dayalı işlemlerde satıcı tarafından müşteri adına düzenlenen belgeler sebebiyle yapılacak ödemelerin finansman sağlayan banka vasıtasıyla yapılması, bankanın kayıtlarında gösterilmesi ve alım satıma ilişkin belgenin bir suretinin bankada muhafazası zorunludur. **(Ek cümle:RG-8/7/2021-31535)** Usul ve esasları Kurul tarafından belirlenen hallerde bedelin satıcıya ödenmesi şartı aranmaz.

(5) Birinci fıkranın (c) bendinde sayılan ortaklık yöntemlerinden mülkiyet ortaklığı dışındaki yöntemlere dayalı finansman işlemlerinde banka ile müşteri arasında finansman ortaklığı kurulur. Finansman ortaklığı, müşterinin belirli bir faaliyetinden veya tüm faaliyetlerinden doğacak kâr ve zarara katılmak üzere Kanununun 48 inci maddesi hükümleri kapsamında münhasıran finansman sağlama amaçlı olarak kurulur ve bu madde hükümlerine uygun düştüğü ölçüde ortaklıkları düzenleyen ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

(6) Finansman ortaklığı, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda düzenlenen sermaye şirketi şeklinde veya taraflar arasında imzalanan süreli ortaklık sözleşmesi ile kurulur. Tarafların kâr ve zarara katılma oranları sözleşmede belirtilir.

(7) Finansman ortaklığı sözleşmelerinde, sermayesine iştirak edilen ortaklığın yönetimi başta olmak üzere tarafların hak ve yükümlülüklerine yer verilmesi zorunludur. Finansman ortaklığı paylarının en fazla yedi yıl içinde elden çıkarılması şarttır. Kurul, ihtiyaç duyulması halinde bankaca konuya ilişkin tevsik edici belgelerle Kuruma başvurulması halinde yedi yıllık süreyi uzatabilir.

(8) Birinci fıkrada sayılan yöntemlere dayalı finansmanlar için müşteriler ile imzalanacak sözleşmelerin yeknesak bir şekilde uygulanmasını ve katılım bankacılığı meslek ilke ve standartlarına uyumunu teminen, Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından tip sözleşmeler hazırlanır.

(9) Birinci fıkrada belirtilen her bir finansman yöntemine ilişkin standartlar, Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle Türkiye Katılım Bankaları Birliği tarafından belirlenir.

(10) Kalkınma ve yatırım bankaları, bu madde hükümleri ile bu madde hükümlerine dayalı olarak yapılacak düzenlemelere uygun olmak ve münhasıran faizsiz yöntemlerle sağlamış oldukları kaynaklarla sınırlı olmak üzere, müşterilerine birinci fıkrada sayılan yöntemlere dayalı olarak finansman sağlayabilir.

Rehberler

MADDE 19/A – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) Kurul, bu Yönetmeliğin uygulamasına ilişkin rehberler çıkarmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 20 –(1) 27/6/2001 tarihli ve 24445 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bankaların Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile 20/9/2001 tarihli ve 24529 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Özel Finans Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyet Hakkındaki Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

İntibak

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 12 nci madde ile getirilen dikkate alınma oranlarına ilişkin yeni hükümler nedeniyle bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandıkları krediler toplamı Kanunda yer alan sınırlamaları aşan bankalar, bu gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna hiçbir şekil ve surette yeni kredi kullandıramazlar. Bankalar, bu Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen takvim yılından başlamak üzere, bir gerçek ya da tüzel kişiye veya risk grubuna kullandırdıkları kredilerin toplamında her yıl için oluşan aşım tutarlarını, bu tutarların birinci yıl sonuna kadar yüzde otuzunu, ikinci yıl sonuna kadar yüzde altmışını, üçüncü yıl sonuna kadar yüzde yüzünü ifa etmek suretiyle 31/12/2009 tarihine kadar giderirler.

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-27/9/2016-29840)

(1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce kullanılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla yetmiş iki ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir. Yeniden yapılandırma kapsamında borçluya ilave kredi kullanılması halinde ilave kullanılan kredinin vadesi kırk sekiz ayı aşamaz.

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-15/8/2018-30510)⁽²⁾

(1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce kullanılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde talep edilmesi durumunda en fazla kırk sekiz ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir. Yeniden yapılandırma kapsamında borçluya ilave kredi kullanılması halinde ilave kullanılan kredinin vadesi otuz altı ayı aşamaz.

GEÇİCİ MADDE 4 – (Ek:RG-27/11/2018-30608)

(1) 12/A maddesinin üçüncü fıkrasında fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu alımı amacıyla kullanılan kredilerde altı ay olan vade sınırı 31/1/2019 tarihine kadar on iki ay olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-25/1/2019-30666)

(1) Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla asgari tutarı ödenip kalan borcu kredilendirilenler de dâhil olmak üzere dönem borcu kısmen veya tamamen ödenmemiş kredi kartlarının mevcut borç bakiyeleriyle sınırlı olmak üzere, kredi kartı borçlarının ödenmesi amacıyla kullanılan tüketici kredilerinde vade sınırı altmış ay olarak uygulanır. Kredi kartı borcunun başka bir bankada bulunması durumunda kredi, borcun ödenmesini teminen ilgili bankaya ödeme yapılması suretiyle kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek:RG-10/2/2019-30682)

(1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce anapara ve/veya faiz ödemelerinin tahsili geciken ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri, borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla altmış ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir.

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek:RG-26/2/2019-30698)

(1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce kullanılan ihtiyaç kredilerinin borç bakiyeleri borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla altmış ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilir.

GEÇİCİ MADDE 8 – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) Bankalarca 18/B maddesi uyarınca ilk kez hazırlanacak sorunlu alacak stratejileri ile operasyonel planlar, 31/12/2021 tarihine kadar Kuruma gönderilir. Kurum, ihtiyaç duyulması halinde bu süreyi altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 9 – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) Bankalar, 18/C maddesinde belirtilen çözümleme birimlerini, 31/12/2021 tarihine kadar oluşturur. Kurum, ihtiyaç duyulması halinde bu süreyi altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 10 – (Ek:RG-8/7/2021-31535)

(1) 11/A maddesi çerçevesinde Bankalarca kredi müşterilerinden alınması zorunlu belgeleri toplama yükümlülüğü 1/1/2022 tarihi itibarıyla başlar.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı yürütür.

(1) Bu maddenin ikinci fıkrası 1/2/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

(2) Bu değişiklik 1/9/2018 tarihinde yürürlüğe girer.

(3) Bu değişiklik 1/4/2019 tarihinde yürürlüğe girer.

(4) 25/1/2019 tarihli ve 30666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin İkinci Bölümünün başlığı “Aynı Risk Grubuna Dahil Edilecek Gerçek ve Tüzel Kişiler, Kredi Açma Yetkisinin Devri ve Kredi Komitesi” iken Yönetmeliğe işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(5) 25/1/2019 tarihli ve 30666 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklik ile Yönetmeliğin Üçüncü Bölümünün başlığı “Hesap Durumu Belgesi” iken Yönetmeliğe işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

(6) Bu değişiklik 1/1/2020 tarihinde yürürlüğe girer.

(7) 8/7/2021 tarihli ve 31535 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle Yönetmeliğe 18 inci maddeden sonra gelmek üzere “Beşinci Bölüm” eklenmiş ve diğer bölüm buna göre teselsül ettirilmiştir.

[Yönetmeliğin eklerini görmek için tıklayınız](#)

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	01/11/2006	26333
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	02/02/2007	26422
2.	12/11/2008	27052
3.	12/11/2009	27404
4.	30/7/2010	27657
5.	30/4/2013	28633
6.	11/7/2013	28704
7.	31/12/2013	28868
8.	25/11/2015	29543

9.	27/9/2016	29840
10.	14/12/2016	29918
11.	12/12/2017	30268
12.	7/6/2018	30444
13.	15/8/2018	30510
14.	27/11/2018	30608
15.	25/1/2019	30666
16.	10/2/2019	30682
17.	19/2/2019	30691
18.	26/2/2019	30698
19.	16/8/2019	30860
20.	14/1/2020	31008
21.	8/7/2021	31535